

Fahlström, Elin.
Elin.Fahlstrom@skane.se

YTTRANDE

Datum 2025-01-13
Ärendenummer 2024-POL000398

1 (4)

Socialdepartementet

Remiss Livsviktigt lärande fler vägar till kunskap för att förebygga suicid

Region Skåne har getts möjlighet att lämna synpunkter till Socialdepartementet gällande *Betänkande (SOU 2024:66) Livsviktigt lärande - fler vägar till kunskap för att förebygga suicid*. Nedan framförs övergripande kommentarer samt kommentarer utifrån rubricering i förslaget.

Övergripande kommentarer

Region Skåne välkomnar att utredningen för att förebygga suicid har genomförts och ställer sig generellt positiv till betänkandets innehåll och de tre övergripande förslagen som presenteras.

Region Skåne konstaterar att barnperspektivet finns med genomgående i utredningen vilket är mycket positivt. Barn och ungdomar med psykisk ohälsa eller barn och unga som närstående är en särskilt sårbar och utsatt samhällsgrupp. Region Skåne anser att det därför är av vikt att deras behov av extra stöd från samhället blir tydligt belyst och anser vidare att det perspektivet bör framgå tydligare i förslaget.

Region Skåne välkomnar att stor vikt läggs vid tydlig utredning och informationsinhämtning kring suicid bland barn och unga. Region Skåne föreslår att åldern gällande utredning av suicid hos barn ska utökas och omfatta varje suicid hos barn och unga upp till 20 år. Region Skåne föreslår att det även ska framgå tydliga förslag och tvingande insatser på konkreta preventiva åtgärder för att förebygga suicid hos barn och unga. Samverkan mellan olika aktörer såsom skola, myndighet och kommun beskrivs i utredningen, men även i detta avseende behövs en tydlig beskrivning och kravställning gentemot de olika aktörerna.

Region Skåne anser vidare att det vore värdefullt att studera orsaker till suicid i gruppen som är mellan 20 - 29 år. Detta eftersom suicidtalerna ökat i den gruppen. Orsaker till suicid i gruppen män som är 45 år och äldre bör också särskilt studeras då det är den grupp som uppvisar högst suicidtal.

5 Ansvar och roller

5.2 Nationella aktörer med centrala roller

Region Skåne ställer sig mycket positiv till förslaget om en nationell samordnare och en utökad roll för Folkhälsomyndigheten. Region Skåne ser dock att det vore en fördel om det förtydligas hur den föreslagna utredningsfunktionen vid Folkhälsomyndigheten ska koordineras med andra nationella aktörer för att undvika överlappningar och säkerställa en effektiv arbetsfördelning. Dessa aktörer är centrala för att säkerställa samordning och kontinuitet i arbetet.

8 Fler vägar till kunskap för att förebygga suicid

Region Skåne vill framhålla att suicidprevention är ett omfattande forskningsområde med kontinuerlig kunskapsutveckling. Utredningarna bör genomföras och belysas med beaktande av den senaste nationella och internationella forskningen. Lärande slutsatser behöver ständigt uppdateras för att säkerställa att utredningarna leder till den grad av lärande och förbättring som eftersträvas. Region Skåne anser att detta behöver framgå tydligare i förslaget.

8.3.1 Utveckling av suicidpreventiva analyser i lokal samverkan

Region Skåne föreslår att det görs ett tillägg om vikten av att även samverka med organisationer som företräder minoriteter

8.2.4 Kännedom om suicid via Rättsmedicinalverket

Region Skåne anser att det är positivt att Rättsmedicinalverket får skyldighet att informera relevanta aktörer i samband med suicid, vilket möjliggör snabbare och mer effektiva utredningar. Förslaget innebär en möjlighet för sjukvården att snabbare initiera Lex Maria utredning, kontakta och stötta närstående samt medarbetare som haft kontakt med patienten. Region Skåne föreslår att det tydliggörs hur informationen från Rättsmedicinalverket ska skyddas för att minimera risken för integritetsintrång. Det kan vara värdefullt att ange konkreta exempel på säkerhetsåtgärder, såsom kryptering av data och reglerad åtkomst till information.

8.1.3 Utredningarnas syfte och genomförande

Förslaget innebär att en tredje utredningsmetod för suicid införs i hälso- och sjukvården, utöver Lex Maria-utredningar och händelseanalyser. Att införa ytterligare en metod kan uppfattas som omotiverad inom sjukvårdens verksamheter då det kan medföra att administrativ tid tas i anspråk, som innebär mindre tid för patienter. Region Skåne vill därför betona att det är av vikt att utredningsfunktionen har en noggrann bedömningsprocess, för de ärenden som beslutas att utredas vidare.

Region Skåne föreslår att det förtydligas om de åtgärder som utredningsfunktionen kan ålägga verksamheter efter utredning, är obligatoriska eller inte samt vilka sanktioner som utredningsfunktionen kan ta till om en verksamhet inte vidtar åtgärderna.

9 Konsekvenser av utredningens förslag

9.4 Vilka är berörda av utredningens förslag?

Region Skåne bedömer att de föreslagna insatserna har en tydlig samhällsnytta och bidrar till att minska samhällskostnaderna för suicid. Avgörande för arbetet är att fler aktörer involveras på nationell och lokal nivå. Region Skåne föreslår därför att det förtydligas hur lokala aktörer ska engageras och vilka resurser de kan behöva för att framgångsrikt bidra till det suicidpreventiva arbetet.

9.6 Konsekvenser för folkhälsan

Region Skåne anser att det bör framgå tydligare att arbetet som involverar nya aktörer bidrar till att öka medvetenheten om psykisk ohälsa och suicidalitet. Detta arbete spelar en viktig roll i att minska stigma och främja en mer öppen och stödjande attityd.

10 Stöd till efterlevande vid suicid

Region Skåne menar att förslagen om uppsökande och likvärdigt stöd till efterlevande är avgörande för att möta deras behov och förhindra ytterligare psykisk ohälsa bland efterlevande. Region Skåne efterfrågar en tydligare plan för hur efterlevandestödet ska bli mer likvärdigt i hela landet, exempelvis genom nationella riktlinjer eller samordnade resurser.

10.2 Att förlora en närstående i suicid

Region Skåne anser att ordet ”anhörig” i första meningen ska ändras till ”närstående”.

12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

12.1 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Region Skåne anser att tidsplanen för ikraftträdande är rimlig. Region Skåne föreslår att det ska inkluderas en plan för uppföljning av de föreslagna åtgärderna, för att säkerställa implementeringen.

13 Författningskommentar

13.1 Lag om utredningar för att förebygga suicid

Region Skåne välkomnar förslaget om att införa en lag för att reglera suicidutredningar och särskilt utredning av varje suicid hos barn. Fokus på systembrister snarare än individuella fel möjliggör långsiktig suicidprevention. Region Skåne

efterfrågar dock en tydligare definition av vilka systembrister som ska prioriteras. Region Skåne uppfattar vidare även en otydlighet avseende bedömning av underlagets kvalitet och ansvarsfördelning samt vilken roll förvaltningsrätt och kammarrätt innehar. Region Skåne efterfrågar ett förtydligande gällande dessa delar. Även detaljer kring informationsdelning och skydd av individers integritet föreslås förtydligas ytterligare, för att förhindra att detta missbrukas.

13.2 – 13.6 Förslag till lag om ändring gällande lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, Socialtjänstlagen (2001:453), lag (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, offentlighets och sekretesslagen (2009:400) och patientsäkerhetslagen (2010:659)

Region Skåne instämmer i att de föreslagna lagändringarna är nödvändiga för att möjliggöra bättre samverkan och informationshantering. Region Skåne föreslår komplettering med förklaring om hur detta ska tillämpas i praktiken, då det kan bidra till att skapa förtroende hos allmänheten och berörda aktörer.

Anna Mannfalk
Ordförande

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör